

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău – M. Leanca
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –N.Vascan, V. Clima, E. Fistican

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

judecătorul

judecători

Valentina Clevadi

Galina Stratulat, Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de către Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pereverzeva Tamara împotriva Preturii sect. Buiucani mun. Chișinău, Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.15, Sopotean Ina și Melnic Ghenadie cu privire la demolarea construcției neautorizate, încasarea pagubei materiale și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, prin care s-a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen și s-a dispus restituirea cererii de apel depusă de Sopotean (Quattrini) Ina,

c o n s t a t ă

La 17 martie 2005, Pereverzeva Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la demolarea construcției neautorizate și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei (f.d 1-2 Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 ianuarie 2006 s-a înlocuit pârâtul Primăria mun. Chișinău cu pârâții Pretura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.15 (în continuare ÎMGFL nr.15) și Sopotean Ina (f.d 36 Vol.I).

În cadrul judecării cauzei, reclamanta la 15 mai 2007 a depus cererea suplimentară către ÎMGFL nr.15, Sopotean Ina și Melnic Ghenadie prin care a solicitat de a obliga ÎMGFL nr.15 și Sopotean Ina să demoleze construcția neautorizată cu restabilirea imobilului în stare inițială, încasarea de la ÎMGFL nr.15 a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, încasarea de la Sopotean Ina și Melnic Ghenadie a prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei și încasarea prejudiciului material cu compensarea cheltuielilor de judecată (f.d 133 Vol.I).

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 10 iulie 2008 s-a admis acțiunea depusă de Pereverzeva Tamara. S-a obligat Sopotean Ina, Melnic Ghenadie și ÎMGFL nr.15 să demoleze reconstrucția neautorizată a ap.2 situată pe str.V.Lupu 46 „P” și construcția neautorizată a anexei la acest apartament. S-a încasat în mod solidar de la Sopotean Ina, Melnic Ghenadie prejudiciul material cauzat în sumă de 29 856,83 lei; prejudiciul moral în mărime de 250 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 4 547,90 lei. S-a încasat de la ÎMGFL nr.15 în beneficiul Tamarei Pereverzeva prejudiciul moral cauzat prin inacțiuni în mărime de 100 000 lei. S-a încasat în beneficiul statului taxa de stat de la Sopotean Ina, Melnic Ghenadie în mărime de 1 032 lei (f. d. 216-218 Vol.I).

La 18 februarie 2010, ÎMGFL nr.15 a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei să fie respinsă (f. d. 220-221 Vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2010, a fost admis apelul declarat de ÎMGFL nr.15. S-a casat hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 10 iulie 2008 în partea încasării prejudiciului moral de la ÎMGFL nr.15 în mărime de 10 000 lei și s-a emis în această parte o nouă hotărâre prin care s-a respins cerința Tamarei Pereverzeva privind încasarea de la ÎMGFL nr.15 a prejudiciului moral, ca neîntemeiată. În rest hotărârea s-a menținut (f. d. 256-259 Vol.I).

La 27 iulie 2016, Sopotean (Quattrini) Ina a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral, solicitând totodată și repunerea în termen a apelului (f. d. 263-268 Vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017 s-a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen și s-a dispus restituirea cererii de apel depusă de Sopotean (Quattrini) Ina, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal (f. d. 40-43 Vol.II).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 04 aprilie 2017, Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare în ordine de apel (f. d. 45-48 Vol.II).

În motivarea cererii de recurs și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată, pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Pledând pentru admiterea cererii de recurs în sensul declarat, recurenta a indicat că, instanța de apel nu a studiat probele prezentate de către Sopotean (Quattrini) Ina în vederea omiterii termenului de depunere a apelului.

Menționează că a omis termenul legal de depunere a cererii de apel, deoarece, din anul 2008 și până la 11 iunie 2016, fiind stabilită cu traiul și munca în Elveția, nu a avut posibilitate de a participa la examinarea dosarului. Hotărârile judecătorești fiind emise în lipsa ei i-au fost eliberate pentru cunoștință la 08 iulie 2016, ce se atestă prin înscrisurile anexate la dosar.

Susține recurenta că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

La 05 iunie 2017, Pereverzeva Tamara a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile, ca neîntemeiat (f.d. 52 Vol.I).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus la 04 aprilie 2017 (f. d. 45 Vol.II), împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017 este depus în termen, în cazul în care copia încheierii a fost expediată în adresa recurenteii la 11 mai 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere Curții de Apel Chișinău (f. d. 44 Vol.II).

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat, că la 27 iulie 2016 Sopotean (Quattrini) Ina a depus cerere de

apel asupra hotărârii Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău pronunțată la 10 iulie 2008. Totodată a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului (f. d. 263-268 Vol.I).

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 22 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, s-a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen și s-a dispus restituirea cererii de apel, depusă de Sopotean (Quattrini) Ina, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal (f. d. 40-43 Vol.II).

Colegiul reiterează prevederile art. 362 alin. (1) CPC (modificat prin Legea nr.244-XVI din 21 iulie 2006, în vigoare din 17 noiembrie 2006) care statuează expres că, termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data pronunțării hotărârii motivate, dacă legea nu prevede altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărârii și a somației de executare.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 10 iulie 2008, în lipsa recurenței care a fost citată legal dar nu s-a prezentat în ședințele de judecată (f.d.216-218 Vol.I).

Tot actele cauzei atestă că, la 14 iulie 2008, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, copia hotărârii instanței de fond, ceea ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.219, Vol.I).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 110 CPC, care statuează că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, potrivit art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) CPC, repunerea în termenul de declarare a apelului se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art. 116 alin. (1) și (3) CPC, care statuează expres că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 11 iulie 2008, ziua imediat următoare datei emiterii hotărârii contestate și a expirat la 30 iulie 2008, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel înaintată de către Sopotean (Quattrini) Ina împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată la 27 iulie 2016 (f. d. 263-268 Vol.I) peste 8 ani, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Apelanta-recurenta a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivându-și cererea prin faptul că, nu a fost citată legal și nu a fost prezentă la pronunțarea hotărârii. De asemenea a indicat că în această perioadă s-a aflat peste hotarele țării și a aflat despre emiterea hotărârii abia la revenirea în țară.

La caz, Colegiul reține că instanța de apel just a respins cererea de repunere în termen a apelului, deoarece probele prezentate de către apelanta-recurenta la depunerea cererii de apel nu dovedesc omiterea termenului de îndeplinire a unui act de procedură din motive întemeiate.

Materialele dosarului atestă, că, Sopotean (Quattrini) Ina, fiind citată legal de nenumărate ori pentru ședințele de judecată, prin citarea publică prin intermediul ziarului „Moldova Suverană” (f.d. 159,165,214 Vol.I), nu s-a prezentat în ședințele de judecată. Mai mult, pârâțul Melnic Ghenadie reprezentantul apelantei-recurente la 14 februarie 2006 s-a prezentat în ședința de judecată și s-a expus asupra pricinii (f.d. 94 Vol.I).

Colegiul decelează că Sopotean (Quattrini) Ina avea obligația de a-si exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen, obligație proclamată și în jurisprudența CEDO cu titlu de principiu.

Prin urmare, Colegiul releva ca acțiunile Inei Sopotean (Quattrini) nu constituie decât o denegare a acesteia de a-si respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) CPC, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

În atare circumstanțe, Colegiul considera lipsit de suport probant argumentul recurenteii că prin restituirea cererii de apel, i-a fost îngădit accesul la justiție, și dreptul la un proces echitabil și respectiv, la un recurs efectiv, garantat de art. 6 § 1 CEDO.

În consecință, Colegiul considera întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel Sopotean (Quattrini) Ina ca fiind depusa în afara termenului legal, în condițiile când recurenta nu a justificat omiterea acestuia.

Colegiul reliefa că recurenta nu a dat dovadă de diligență și buna credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale prin îngădirea accesului la justiție, în condițiile când personal nu a intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații.

Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe nu este decât o eludare a recurenței de a beneficia de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs releva că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu buna credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecătii, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

De asemenea, Colegiul menționează că, prin hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

În acest context Colegiul reține ca argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedura, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanță de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea Inei Sopotean (Quattrini) a cererii de apel, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurenta nu sunt justificative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Sopotean (Quattrini) Ina prin intermediul reprezentantului, avocatul Pruteanu Vasile.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pereverzeva Tamara împotriva Preturii sect. Buiucani mun. Chișinău, Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.15, Sopotean Ina și Melnic Ghenadie cu privire la demolarea construcției neautorizate, încasarea pagubei materiale și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru